

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фізичної географії та геоекології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ

для студентів

галузь знань	10	Природничі науки
спеціальність	103	Науки про Землю
освітнього рівня	бакалавр	
освітня програма	Геоекологія та екосистемні послуги	
вид дисципліни	Обов'язкова	

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Горбань Тетяна Юріївна д.п.н., професор кафедри історії світового
українознавства

Запотоцький Сергій Петрович, доктор географічних наук, професор кафедри економічної
та соціальної географії

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2023

Розробник: **Горбань Тетяна Юріївна** д.п.н., професор кафедри історії світового
українознавства

Запотоцький Сергій Петрович, доктор географічних наук, професор кафедри економічної
та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри економічної та соціальної географії

Костянтин МЕЗЕНЦЕВ
(підпис)

Протокол № 11 від « 13 » серпня 2023 р

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри фізичної географії та геоекології

Людмила БІЛОУС
(підпис)

Протокол № 1 від «28 » серпня 2023 р

Схвалено науково - методичною комісією Географічного факультету

Протокол від « 28 » серпня 2023 року №6

Голова науково-методичної комісії
(підпис) (Наталія КОРОГОДА)
(прізвище та ініціали)

« 28 » серпня 2023 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати студентам знання про історію університетської освіти, основні етапи діяльності Київського університету загалом та географічного факультету зокрема, сприяти адаптації першокурсників до навчання в університеті із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати:

1.1 основні історичні передумови формування університетської освіти у світі;

1.2 основні етапи та особливості розвитку освітніх процесів на українських землях;

1.3 Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, культурних подій та явищ

2. Вміти:

2.1 охарактеризувати особливості впливу світових університетських традицій на формування української освітньої системи;

2.2 розуміти суть історичних процесів, які впливали на розвиток університетської освіти на українських землях;

3. *Володіти елементарними навичками* формування самостійних висновків щодо освітніх процесів у світі, в Україні та у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка у різні хронологічні періоди, застосовувати на практиці знання, отримані в процесі навчання.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Ознайомлення з першоджерелами класичної освіти та її традиціями. Висвітлення особливостей західноєвропейської університетської освіти на різних етапах історичного розвитку від давнини до сучасності. Характеристика еволюції вітчизняної вищої освіти, становлення і функціонування університетів на українських землях. Історичний огляд процесу заснування та подальшої науково-педагогічної діяльності університету в Києві (XIX – XXI ст.). Аналіз сучасного становища КНУ імені Тараса Шевченка та географічного факультету на фоні світових тенденцій у сфері вищої освіти.

4. Завдання (навчальні цілі): дозволяють набути здобувачеві наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.(ЗК1);

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.(ЗК2);
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.(ЗК3);
- Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер (ЗК5).

1. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати			
1.1.	Першоджерела класичної освіти, зміст найважливіших категорій та визначень з історії розвитку вищої освіти в Європі від давнини до сучасності	Лекція, семінарські робота	Модульна контрольна робота № 1, реферат 1	10
1.2.	Особливості становлення і розвитку вищої освіти на українських землях			10
1.3.	Історію Київського національного університету імені Тараса Шевченка			10
1.4.	Особливості становлення і розвитку вищої географічної освіти на українських землях			10
1.5.	Історію географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка			10
	Вміти			
2.1.	Визначати сутність світових трансформацій в сфері вищої освіти на сучасному етапі	Лекція, семінарські робота	Модульна контрольна робота № 1	10
2.2.	Робити порівняльний аналіз розвитку університетської освіти в Європі та в Україні			10
2.3.	Визначати сутність світових трансформацій в сфері вищої географічної освіти на сучасному етапі			10
2.4.	Робити порівняльний аналіз розвитку географічної освіти в Європі та в Україні			10
	Комунікація			
3.1.	Представляти результати наукового пошуку у формі доповідей з використанням сучасних технологій, коректно вести дискусію.	Лекція, Семінарські робота	дискусії	5

	автономність та відповідальність:			
4.1	Самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з різних джерел;	Семінарські робота	дискусії	5
4.2	вирішувати самостійно комплексні завдання, що поставлені в індивідуальних роботах;	Самостійна робота		
4.3	Самостійно приймати та обґрунтовувати власні рішення	Самостійна робота		

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1-4.3
Програмні результати навчання (назва)											
P01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю, геоекології, маркетингу й відновлення екосистемних послуг.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
P02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ в цілому та зокрема в галузі транскордонного екологічного співробітництва.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
P13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення, зокрема й щодо організації екосистемних послуг.	+	+	+	+	+	+					

7. Схема формування оцінки.

7.1. Організація оцінювання:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. У курсі передбачено 2 змістовні частини. Заняття проводять у вигляді лекцій та семінарських занять. Завершується дисципліна заліком.

- **Семестрове оцінювання:** кількість балів, що студент отримує протягом семестру, є сумою балів, що були отримані при оцінюванні виконаних самостійних робіт, опитування під час самостійних занять та написання модульних контрольних робіт.

Організація оцінювання: опитування у тестовій та письмовій формі проводиться після завершення викладання кожної теми.

Модульні контрольні роботи (МКР) проводяться у тестовій формі. Студенти, які отримали за МКР меншу за мінімально передбачену кількість балів, перескладають її.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2	
	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>
Опитування	«1» x 5 = 5	«2» x 5 = 10	«1» x 5 = 5	«2» x 5 = 10
Самостійна робота	«2» x 5 = 10	«3» x 15 = 15	«2» x 5 = 10	«3» x 5 = 15
Модульна контрольна робота*	«3» x 1 = 3	«5» x 1 = 5	«3» x 1 = 3	«5» x 1 = 5
«1» – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. 1 – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань. * – усі модульні контрольні роботи (МКР) мають розрахунково-аналітичний характер				

- **Умови допуску до заліку:** рекомендований мінімум для допуску – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів по питанням пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

- **Підсумкове оцінювання у формі заліку проводиться в письмовому форматі.** Максимальна кількість балів на заліку – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (*60% максимальної кількості балів, відведених на залік*).

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 170- 32 від 11 квітня 2022 року.

7.2. Шкала відповідності

Зараховано /Passed	60-100
Не зараховано/ Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		самостійн а робота
		лекції	семінарс	
Розділ 1. <i>Короткий екскурс історії університетської освіти. Історія Київського університету</i>				
1	Тема 1. Першоджерела класичної освіти	1		

2	Семінарські робота. Освіта в епоху еллінізму		2	4
3	Тема 2. Особливості західноєвропейської освіти в період середньовіччя	1		
4	Самостійна робота. Університетські коледжі: причини виникнення, специфіка діяльності.		2	4
5	Тема 3. Розвиток класичних освітніх закладів в період Нового часу	2		
6	Семінарські робота. Університети і єзуїтські академії: спільні риси та відмінності		2	4
7	Тема 4. Історія вищої освіти на українських землях	2		
8	Самостійна робота. Утворення та діяльність Острозької академії		1	4
9	Тема 5. Заснування університету Св. Володимира в Києві та його діяльність у ХІХ – на початку ХХ ст.	2		
10	Семінарські робота. Національні рухи і міжетнічні відносини у студентському середовищі в ХІХ ст.		1	4
11	Тема 6. Київський університет в добу національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр. та за часів радянської влади	1		
12	Самостійна робота. Київський університет в роки Другої світової війни		1	10
13	Тема 7. Розвиток Київського університету в умовах державної незалежності України	1		
14	Семінарські робота. Впровадження новітніх технологій в освітній процес		1	10
Розділ 2. Короткий екскурс історії вищої географічної освіти. Історія Київського університету				
16	Тема 8. Першоджерела класичної географічної освіти	1		
17	Тема 9. Історія географічної освіти на українських землях	1		
18	Тема 10. Історія географічних досліджень в Київському університеті.	1		
19	Семінарські робота. Утворення та діяльність Українського географічного товариства		2	10
20	Тема 11. Розвиток географічного факультету Київського університету в умовах державної незалежності України	1		
21	Семінарські робота. Впровадження новітніх технологій в освітній процес на географічному факультеті		2	10
	ВСЬОГО	14	14	60

Загальний обсяг 90 год., у тому числі:

Лекції – 14 год.

Семінарські – 14 год.

Самостійна робота – 60 год.

Консультації – 2 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні: (Базові)

1. З іменем святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників /Упоряд. В.Короткий, В.Ульяновський. – К., 1994.
2. Історія Київського університету: монографія: у 2 т. / О.В.Вербовий, І.М.Мороз, О.В.Даниленко та ін. – К., 2019.
3. Кузьмінський А.І. Вступ до університетських студій: навч. посіб. для студ. ун-тів. – Черкаси, 2004.
4. Терентєва Н.О. Вища (університетська) освіта: становлення і розвиток. – Черкаси, 2005.
5. Університетська освіта: Навч. посібник /Г.Я.Аніловська, Н.С.Марушко, Л.М.Томаневич. – Львів, 2010.

Додаткові:

1. Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи: монографія / М.Б. Євтух та ін. – К., 2015.
2. Історія Київського університету: монографія / І.В.Верба, О.В.Вербовий, Т.Ю.Горбань та ін. – К., 2014.
3. Історія університетської освіти: виникнення, становлення, розвиток. Збірник наукових праць молодих дослідників. Вип. 2. – Житомир, 2013.
4. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка: шляхами успіху / ред. кол.: В.Скопенко, О.Третяк, Л.Губерський та ін. – К., 2006.
5. Кругляк М.Е. Життя та побут студентства підросійської України другої половини ХІХ - початку ХХ ст.: монографія. – Житомир, 2015.
6. Курляк І.Є. Загальний огляд історичного розвитку зарубіжної освіти (від стародавніх часів до ХХ століття): навч.-метод. посібник. – Львів, 2000.
7. Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. – К., 1994.
8. Нариси з історії Університету святого Володимира //Колесник В.Ф., Казакевич ГМ., Могильний Л.П. та ін. – К., 2009.
9. Патриляк І.К. Нариси з історії Київського університету: навч. посібн. для студ. іст. фак.-ту / І.К.Патриляк, М.А.Боровик, О.В.Ляпіна. – К.; Ніжин, 2009.
10. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти: монографія. – Тернопіль, 2012.
11. Українська національна школа в свідомості українців в період революції 1917-1920 рр.// Збірник наукових праць НДІ Українознавства МОН України.- Т.3. – К., 2004. – С.167-175.
12. Фундатор вітчизняної географічної науки Степан Рудницький // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали ІХ Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів, 22 травня 2014 р. м. Київ. – К.: ФОП «Корзун Д.Ю.», 2014. – С. 197-199.
13. Культурно-мистецьке і спортивне життя університету: монографія/І.В. Верба, О.В. Вербовий, Т.Ю. Горбань та ін.; кер. авт. кол. В.Ф. Колесник. – К. ВПЦ «Київський університет», 2014.- С. 866-892.
14. Мовно-культурне питання в середовищі київської інтелігенції після першої російської революції// Другі киевознавчі читання: історія та етнокультура. До

100-річчя Української революції 1917-1921 рр. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 29 березня 2017 р.). – К.: «Фоліант», 2017. – С. 316-321.

15. Олійник Я.Б., Запотоцький С.П., Запотоцька В.А. Ринок житла Київського регіону: суспільно-географічний вимір: Монографія. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2019. – 172 с.